॥षष्ठमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां षष्ठमकाण्डे षष्ठमः प्रश्नः॥

सुवर्गाय वा एतानि लोकायं हूयन्ते यद्दां शिणानि द्वाभ्यां गार्हंपत्ये जुहोति द्विपाद्यजंमानः प्रतिष्ठित्या आग्नींध्रे जुहोत्यन्तिरंक्ष एवा ऋंमते सदोऽभ्यैतिं सुवर्गमेवैनं लोकं गंमयित सौरीभ्यांमृग्भ्यां गार्हंपत्ये जुहोत्यमुमेवैनं लोकर स्मारोहयित नयंवत्यर्चाग्नींध्रे जुहोति सुवर्गस्यं लोकस्याभिनींत्यै दिवं गच्छ सुवं पतेति हिरंण्यम् (१)

हुत्वोद्गृंह्णाति सुवर्गमेवेनं लोकं गंमयति रूपेणं वो रूपम्भ्यैमीत्यांह रूपेण् ह्यांसार रूपम्भ्यैति यद्धिरंण्येन तथो वो विश्ववेदा वि भंजत्वित्यांह तथो हं स्मृ वै विश्ववेदा देवानां दक्षिणा वि भंजति तेनैवेना वि भंजत्येतत्तें अग्ने रार्थः (२)

ऐति सोमंच्युत्मित्यांह् सोमंच्युत् इ ह्यंस्य राध् ऐति तन्मित्रस्यं पृथा न्येत्यांह् शान्त्यां ऋतस्यं पृथा प्रेतं चन्द्रदंक्षिणा इत्यांह सृत्यं वा ऋतः सृत्येनैवैनां ऋतेन् वि भंजिति यज्ञस्यं पृथा सुंविता नयंन्तीरित्यांह यज्ञस्य ह्यंताः पृथा यन्ति यद्दक्षिणा ब्राह्मणमुद्य राध्यासम् (३)

ऋषिंमार्षेयमित्यांहैष वे ब्राँह्मण ऋषिंरार्षेयो यः शुंश्रुवान्तस्मांदेवमांह वि सुवः पश्य व्यन्तिरिक्षमित्यांह सुवर्गमेवेनं लोकं गंमयित यतंस्व सद्स्यैरित्यांह मित्रत्वायास्मद्दांत्रा देवत्रा गंच्छत मधुंमतीः प्र दातारमा विंशतेत्यांह व्यमिह प्रदातारः स्मोंऽस्मानमुत्र मधुंमतीरा विंशतेतिं (४)

वावैतदांह हिरंण्यं ददाति ज्योतिर्वे हिरंण्यं ज्योतिरेव पुरस्ताँद्धत्ते सुवर्गस्यं लोकस्यानुंख्यात्या अग्नीधे ददात्यग्निमुंखानेवर्तून्त्रीणाति ब्रह्मणे ददाति प्रसूत्ये होत्रें ददात्यात्मा वा एष यज्ञस्य यद्धोतात्मानमेव यज्ञस्य दक्षिणाभिः समर्धयति॥ (५)

हिरंण्यु राधौ राध्यासम्मुत्र मधुंमतीरा विश्वेतत्युष्टात्रिरंशच॥_____[१]

स्मिष्ट्यजूर्षि जुहोति यज्ञस्य सिम्ध्ये यद्वै यज्ञस्यं कूरं यद्विलिष्टं यद्त्येति यज्ञात्येति यदितिकरोति यज्ञापि करोति तदेव तैः प्रीणाति नवं जुहोति नव वै पुरुषे प्राणाः पुरुषेण यज्ञः सिम्मितो यावानेव यज्ञस्तं प्रीणाति षड्गियाणि जुहोति षड्वा ऋतवं ऋतूनेव प्रीणाति जीणि यजूर्षेषि (६)

त्रयं इमे लोका इमानेव लोकान्प्रीणाति यर्च य्ज्ञं गंच्छ य्ज्ञपंतिं गुच्छेत्यांह य्ज्ञपंतिमेवेनं गमयति स्वां योनिं गुच्छेत्यांह स्वामेवेनं योनिं गमयत्येष ते य्ज्ञो यंज्ञपते सहसूँक्तवाकः सुवीर इत्यांह यर्जमान एव वीर्यं दधाति वासिष्ठो हं सात्यह्व्यो देवभागं पंप्रच्छ यथ्मृञ्जयान्बह्याजिनोऽयीयजो यज्ञे (७)

युज्ञं प्रत्यंतिष्ठिपा(३)युज्ञप्ता(३)विति स होवाच युज्ञपंताविति स्त्याद्वै सृञ्जयाः परां बभूवुरिति होवाच युज्ञे वाव युज्ञः प्रतिष्ठाप्यं आसीद्यजमान्स्यापंराभावायेति देवां गातुविदो गातुं वित्त्वा गातुमितेत्याह यज्ञ एव यज्ञं प्रतिष्ठापयित यजमानस्यापंराभावाय॥ (८)

यज्रेषि यज्ञ एकंचलारिश्शवा——[२]
अवभृथयज्ञू १षि जुहोति यदेवार्वाचीनमेकहायनादेनः करोति तदेव तैरवं यजतेऽपीऽवभृथमवैत्यपस् वै वर्रणः साक्षादेव वर्रणमवं यजते वर्त्मना वा अन्वित्यं यज्ञ १ रक्षा १ सि
जिघा १ सन्ति साम्ना प्रस्तोतान्ववैति साम् वै रक्षोहा रक्षेसामपहत्ये त्रिर्निधन्मुपैति त्रयं
इमे लोका एभ्य एव लोकेभ्यो रक्षा १ सि (९)

अपं हिन्तु पुरुषाःपुरुषो निधनमुपैति पुरुषाःपुरुषो हि रंक्ष्मस्वी रक्षंसामपंहत्या उरु हि राजा वर्रुणश्चकारेत्यांह प्रतिष्ठित्ये शृतं ते राजिन्मिषजः सहस्रमित्यांह भेषजमेवास्मैं करोत्यभिष्ठितो वर्रुणस्य पाश इत्यांह वरुणपाशमेवाभि तिष्ठति बर्हिर्मि जुंहोत्याहुंतीनां प्रतिष्ठित्या अथो अग्निवत्येव जुंहोत्यपंबर्हिषः प्रयाजान् (१०)

यज्ञित प्रजा वे बर्हिः प्रजा एव वंरुणपाशान्मुंश्चत्याज्यंभागौ यजित यज्ञस्यैव चक्षुंषी नान्तरेति वरुणं यजित वरुणपाशादेवैनं मुश्चत्यग्नीवरुणौ यजित साक्षादेवैनं वरुणपाशान्मुंश्चत्यपंवर्हिषावनूयाजौ यंजित प्रजा वे ब्रहिः प्रजा एव वंरुणपाशान्मुंश्चति चतुरंः प्रयाजान् यंजित द्वावंनूयाजौ षद्थ्सं पंद्यन्ते षड्वा ऋतवंः (११)

ऋतुष्वेव प्रतिं तिष्ठत्यवंभृथ निचङ्कुणेत्यांह यथोदितमेव वर्रुणमवं यजते समुद्रे ते हृदंयम्पस्वंन्तिरत्यांह समुद्रे ह्यंन्तर्वर्रुणः सं त्वां विश्वन्त्वोषंधीरुताप् इत्यांहाद्भिरेवैन्मोषंधीभिः सम्यश्चं दधाति देवींराप एष वो गर्भ इत्यांह यथायजुरेवैतत्पृशवो वै (१२)

सोमो यद्भिन्दूनां भृक्षयेत्पशुमान्थस्याद्वरुणस्त्वेनं गृह्णीयाद्यन्न भृक्षयेदपृशुः स्यान्नैनं

पाश् इत्यांह वरुणपाशादेव निर्मुच्यतेऽप्रंतीक्षमा यंन्ति वरुणस्यान्तर्हित्या एधौं-ऽस्येधिषीम्हीत्यांह स्मिधैवाग्निं नंमस्यन्तं उपायंन्ति तेजोंऽसि तेजो मिये धेहीत्यांह तेजं एवाऽऽत्मन्धंत्ते॥ (१३)

रक्षारंसि प्रयाजानृतवो वे नंमस्यन्ते द्वादंश व॥———[३]

वरुंणो गृह्णीयादुपस्पृश्यंमेव पंशुमान्भंवति नैनं वरुंणो गृह्णाति प्रतिंयुतो वरुंणस्य

स्फोन वेदिमुद्धन्ति रथाक्षेण वि मिमीते यूपं मिनोति त्रिवृतंमेव वज्र सम्भृत्य भ्रातृंव्याय प्र हंरति स्तृत्यै यदंन्तर्वेदि मिनुयाद्देवलोकम्भि जंयेद्यद्वंहिर्वेदि मनुष्यलोकं

वैंद्यन्तस्यं सन्धौ मिनोत्युभयोंर्लोकयोर्भिजित्या उपरसम्मितां मिनुयात्पितृलोककांमस्य रश्नसंम्मितां मनुष्यलोककांमस्य चृषालंसिम्मतामिन्द्रियकांमस्य सर्वांन्थ्समान्प्रंतिष्ठाकांमस्य ये त्रयों मध्यमास्तान्थ्समान्पशुकांमस्यैतान् वै (१४)

अनुं पशव उपं तिष्ठन्ते पशुमानेव भंवति व्यतिषजेदितंरान्प्रजयैवैनं पशुभिर्व्यतिषजित

यं कामयेत प्रमायुंकः स्यादितिं गर्तमित्ं तस्यं मिनुयादुत्तराध्यं वर्षिष्ठमथ् हसीया समेषा वै गर्तिमिद्यस्यैवं मिनोतिं ताजक्प्र मीयते दक्षिणाध्यं वर्षिष्ठं मिनुयाथ्सुवर्गकां मस्याथ् हसीया समाक्रमणमेव तथ्सेतुं यजमानः कुरुते सुवर्गस्यं लोकस्य समेष्ठ्ये (१५) यदेकंस्मिन् यूपे द्वे रंशने परिव्ययंति तस्मादेको द्वे जाये विन्दते यन्नैका र

रश्नां द्वयोर्यूपंयोः परिव्ययंति तस्मान्नैका द्वौ पती विन्दते यं कामयेत स्र्यंस्य जायेतेत्युंपान्ते तस्य व्यतिषज्ञेथ्स्र्येवास्यं जायते यं कामयेत पुर्मानस्य जायेतेत्यान्तं तस्य प्रवेष्टयेत्पुमानेवास्यं (१६)

जायतेऽसुंरा वै देवान्दंक्षिणत उपानयन्तां देवा उपश्येनैवापानुदन्त तदुंपश्यस्योपशयत्वं यद्दंक्षिणत उपश्य उपश्ये भ्रातृंव्यापनुत्त्ये सर्वे वा अन्ये यूपाः पशुमन्तोऽथोपश्य एवापशुस्तस्य यजमानः पृशुर्यन्न निर्दिशेदार्तिमार्च्छेद्यजमानोऽसौ ते पृशुरिति निर्दिशेद्यं द्विष्याद्यमेव (१७)

द्वेष्टि तमंस्मै पृशुं निर्दिशति यदि न द्विष्यादाखुस्ते पृशुरितिं ब्रूयान्न ग्राम्यान्पृशून् हिनस्ति नार्ण्यान्प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत् सौंऽन्नाद्येन् व्याध्यत् स एतामेकादशिनीमपश्यत्तया वै सौंऽन्नाद्यमवांरुन्थ यद्दश यूपा भवंन्ति दशांक्षरा विराडन्नं षष्ठमः प्रश्नः (काण्डम् ६)

विराड्विराजैवान्नाद्यमवं रुन्धे (१८)

य एंकाद्शः स्तर्न एवास्यै स दुह एवैनां तेन वज्रो वा एषा सम्मीयते यदेंकाद्शिनी सेश्वरा पुरस्तांत्प्रत्यश्चं यज्ञश् सम्मर्दितोर्यत्पांत्रीवृतं मिनोतिं यज्ञस्य प्रत्युत्तं ब्ये सयत्वायं॥ (१९)

वे समंध्ये पुमनिवास्य यमेव रुप्ये त्रिर्थावी ———[४] प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत् स रिंरिचानोऽमन्यत् स एतामेकाद्शिनीमपश्यत्तया वै स

आयुरिन्द्रियं वीर्यमात्मन्नधत्त प्रजा इंव खलु वा एष सृंजते यो यजेते स एतर्हिं रिरिचान इंव यदेषैकांद्रिशनी भवत्यायुरेव तयेन्द्रियं वीर्यं यजमान आत्मन्धंते प्रैवाऽऽग्नेयेनं वापयित मिथुन सारस्वत्या करोति रेतः (२०)

सौम्येनं दधाति प्र जंनयति पौष्णेनं बार्हस्पत्यो भंवति ब्रह्म वै देवानां

बृह्स्पितुर्ब्रह्मणैवास्मै प्रजाः प्र जनयित वैश्वदेवो भेवति वैश्वदेव्यो वै प्रजाः प्रजा
प्वास्मै प्र जनयतीन्द्रियमेवैन्द्रेणावंरुन्धे विशं मारुतेनौजो बलमैन्द्राग्नेनं प्रस्वायं सावित्रो
निवंरुणत्वायं वारुणो मध्यत ऐन्द्रमा लंभते मध्यत एवेन्द्रियं यजमाने दधाति (२१)
पुरस्तादैन्द्रस्यं वैश्वदेवमालंभते वैश्वदेवं वा अन्नमन्नमेव पुरस्तादन्ते तस्मात्पुरस्तादन्नमद्य

ऐन्द्रमालभ्यं मार्वतमा लंभते विश्वे मुरुतो विशंमेवास्मा अनुं बध्नाति यदिं कामयेत् योऽवंगतः सोऽपं रुध्यतां योऽपंरुद्धः सोऽवं गच्छुत्वित्येन्द्रस्यं लोके वांरुणमा लंभेत वारुणस्यं लोक ऐन्द्रम् (२२) य एवावंगतः सोऽपं रुध्यते योऽपंरुद्धः सोऽवं गच्छिति यदिं कामयेत प्रजा

य पुवावंगतः सोऽपं रुध्यते योऽपंरुद्धः सोऽवं गच्छति यदिं कामयेत प्रजा मृह्ययुरिति पृश्न्व्यतिषजेत्प्रजा पुव मोहयति यदिभवाहृतोऽपां वारुणमालभेत प्रजा वरुणो गृह्णीयाद्दक्षिणत उदेश्चमा लभतेऽपवाहृतोऽपां प्रजानामवरुणग्राहाय॥ (२३)

इन्द्रः पित्रया मनुमयाजयत्तां पर्यभिकृतामुदंसृज्तया मनुरार्भोद्यत्पर्यभिकृतं पात्रीवृतमुंथ्सृजित् यामेव मनुर्ऋद्धिमार्भीत्तामेव यजमान ऋभ्रोति यज्ञस्य वा

रेतो यर्जमाने दधाति लोक ऐन्द्र॰ सप्तित्रि॰शच॥————[५]

अप्रतिष्ठिताद्युज्ञः परां भवति युज्ञं पर्गुभवन्तुं यजमानोऽनु परां भवति यदाज्येन पालीवत सर्इस्थापयंति युज्ञस्य प्रतिष्ठित्ये युज्ञं प्रतिष्ठिन्तुं यजमानोऽनु प्रतिं तिष्ठतीष्टं वृपयाँ (२४)

भवृत्यिनेष्टं वृशयार्थं पात्नीवृतेन प्र चंरित तीर्थं एव प्र चंर्त्यथों एतर्ह्येवास्य यामंस्त्वाष्ट्रो भंवित त्वष्टा वै रेतंसः सिक्तस्यं रूपाणि वि कंरोति तमेव वृषाणं पत्नीष्विपं सृजित सौंऽस्मै रूपाणि वि कंरोति॥ (२५)

व्पया पद्गिरंशच॥———[६]

घ्रन्ति वा एतथ्सोम्ं यदंभिषुण्वन्ति यथ्सौम्यो भवंति यथां मृतायांनुस्तरंणीं घ्रन्तिं ताहरोव तद्यदंत्तरार्धे वा मध्यें वा जुहुयाद्देवतांभ्यः समदं दध्याद्दक्षिणार्धे जुंहोत्येषा वै पितृणां दिख्स्वायांमेव दिशि पितृन्त्रिरवंदयत उद्गातृभ्यों हरन्ति सामदेवत्यों वै सौम्यो यदेव साम्रंश्छम्बद्भवन्ति तस्यैव स शान्तिरवं (२६)

ईक्षन्ते प्वित्रं वै सौम्य आत्मानमेव पंवयन्ते य आत्मानं न पंरिपश्येदितासुंः स्यादिभदिदिं कृत्वावेक्षित् तस्मिन् ह्यात्मानं परिपश्यत्यथों आत्मानंमेव पंवयते यो गतमनाः स्याथ्सोऽवेक्षित् यन्मे मनः परागतं यद्वां मे अपंरागतम्। राज्ञा सोमेन् तद्वयमस्मासुं धारयामसीति मनं एवाऽऽत्मन्दांधार (२७)

न गृतमंना भवृत्यप् वै तृंतीयसवृने यृज्ञः ऋांमतीजानादनींजानमृभ्यांग्नावैष्ण्व्यर्चा घृतस्यं यजत्यग्निः सर्वा देवता विष्णुंर्यज्ञो देवता श्रेव यृज्ञं चं दाधारोपाष्ट्रशु यंजित मिथुनृत्वायं ब्रह्मवादिनों वदन्ति मित्रो यृज्ञस्य स्विष्टं युवते वरुंणो दुरिष्टं क्वं तर्हिं यज्ञः क्वं यजंमानो भवतीति यन्मैंत्रावरुणीं वशामालभंते मित्रेणैव (२८)

यज्ञस्य स्विष्ट शमयित वर्रणेन् दुरिष्ट्ं नार्तिमार्च्छति यजमानो यथा वै लाङ्गलेनोर्वराँ प्रभिन्दन्त्येवमृंख्सामे यज्ञं प्र भिन्तो यन्मैत्रावरुणीं वृशामालभेते यज्ञायेव प्रभिन्नाय मृत्यंमृन्ववास्यित शान्त्यं यातयामानि वा एतस्य छन्दा सि य ईजानश्छन्दंसामेष रसो यद्वशा यन्मैत्रावरुणीं वृशामालभेते छन्दा स्येव पुन्रा प्रीणात्ययातयामत्वायाथो छन्दं स्वेव रसं दधाति॥ (२९)

अवं दाधार मित्रेणेव प्रीणाति पद्वं॥—————[७] देवा वा इंन्द्रियं वीर्यं १ व्यंभजन्त ततो यद्त्यशिष्यत् तदंतिग्राह्यां

अभवन्तदंतिग्राह्याणामतिग्राह्यत्वं यदंतिग्राह्यां गृह्यन्तं इन्द्रियमेव तद्वीर्यं यजंमान

आत्मन्धंत्ते तेर्ज आग्नेयेनेंन्द्रियमैन्द्रेणं ब्रह्मवर्च्सः सौर्येणोपस्तम्भंनं वा एतद्यज्ञस्य यदंतिग्राह्यांश्वके पृष्ठानि यत्पृष्ठ्ये न गृंह्णीयात्प्राश्चं यज्ञं पृष्ठानि सः शृंणीयुर्यदुक्थ्यें (३०)

गृह्णीयात्प्रत्यश्चं यज्ञमंतिग्राह्याः स॰ शृंणीयुर्विश्वजिति सर्वपृष्ठे ग्रहीत्व्यां यज्ञस्यं सवीर्यत्वायं प्रजापंतिर्देवेभ्यों यज्ञान्व्यादिंश्य्स प्रियास्त्नूरप् न्यंधत्त् तदंतिग्राह्यां अभवन्वितंनुस्तस्यं यज्ञ इत्यांहुर्यस्यांतिग्राह्यां न गृह्यन्त इत्यप्यंग्निष्टोमे ग्रंहीत्व्यां यज्ञस्यं सतनुत्वायं देवता वै सर्वाः सुदशीरासुन्ता न व्यावृत्तंमगच्छुन्ते देवाः (३१)

पृत पृतान्ग्रहानपश्यन्तानंगृह्णताभ्रेयम्भिरैन्द्रमिन्द्रंः सौर्यः सूर्यस्ततो वै तैं-ऽन्याभिर्देवताभिर्व्यावृतंमगच्छन् यस्यैवं विदुषं पृते ग्रहां गृह्यन्तें व्यावृतंमेव पाप्मना भ्रातृंव्येण गच्छतीमे लोका ज्योतिष्मन्तः सुमावद्वीर्याः कार्या इत्यांहराभ्रेयेनास्मिँ ह्लोके ज्योतिर्धत्त ऐन्द्रेणान्तरिक्ष इन्द्रवायू हि सयुजौं सौर्येणामुष्मिँ ह्लोके (३२)

ज्योतिर्धत्ते ज्योतिष्मन्तोऽस्मा इमे लोका भवन्ति समावद्वीर्यानेनान्कुरुत एतान् वै ग्रहाँन्बुम्बाविश्ववयसाववित्तां ताभ्यामिमे लोकाः पराँश्वश्चार्वाश्चश्च प्राभुर्यस्यैवं विदुषं एते ग्रहां गृह्यन्ते प्रास्मां इमे लोकाः पराँश्वश्चार्वाश्चश्च भान्ति॥ (३३)

्रवण्ये देवा अमुन्मिल्लोक एकान्नचंलारिक्षणं प्रकार्वनारिक्षणं अकुर्वत् ते देवा अदाँभ्ये छन्दार्रस् सर्वनानि समस्थापयन्ततो देवा अभवन्यरासुरा यस्यैवं विदुषोऽदाँभ्यो गृह्यते भवंत्यात्मना पराँस्य भ्रातृंव्यो भवति यद्वै देवा असुरानदाँभ्येनादंभुवन्तददाँभ्यस्यादाभ्यत्वं य एवं वेदं दुभ्रोत्येव

भ्रातृंव्यं नैन्म्भ्रातृंव्यो दभ्रोति (३४)

एषा वै प्रजापंतेरतिमोक्षिणी नामं तुनूर्यददांभ्य उपंनद्धस्य गृह्णात्यतिंमुक्त्या अतिं पाप्मान्म्भ्रातृंव्यं मुच्यते य एवं वेद् प्रन्ति वा एतथ्सोम् यदंभिषुण्वन्ति सोमें हुन्यमाने यज्ञो हंन्यते यज्ञे यजंमाना ब्रह्मवादिनों वदन्ति किं तद्यज्ञे यजंमानः कुरुते येन जीवंन्थ्सुव्गं लोकमेतीतिं जीवग्रहो वा एष यददाभ्योऽनंभिषुतस्य गृह्णाति जीवंन्तमेवेन सं सुव्गं लोकं गंमयति वि वा एतद्यज्ञं छिन्दिन्ति यददांभ्ये सङ्स्थापयंन्त्य शून्तिं सृजति यज्ञस्य सन्तंत्ये॥ (३५)

दुभ्रोत्यनंभिषुतस्य गृह्णात्येकान्नवि रशितश्चं॥____

-----[९]

देवा वै प्रबाहुग्ग्रहांनगृह्णत् स एतं प्रजापंतिर्ध्शुमंपश्यत्तमंगृह्णीत् तेन् वै स आंर्भ्रोद्यस्यैवं विदुषोऽध्शुर्गृद्यतं ऋभ्रोत्येव स्कृदंभिषुतस्य गृह्णाति स्कृद्धि स तेनार्भ्रोन्मनंसा गृह्णाति मनं इव हि प्रजापंतिः प्रजापंतेरास्या औदंम्बरेण गृह्णात्यूर्ग्वा उंदुम्बर् ऊर्जमेवावं रुन्धे चतुंःस्रक्ति भवति दिक्षु (३६)

पुव प्रतिं तिष्ठित् यो वा अर्शोरायतंनं वेदायतंनवान्भवित वामदेव्यमिति साम् तद्वा अस्यायतंनं मनंसा गायमानो गृह्णात्यायतंनवानेव भंवित् यदंध्वर्युर्रशुं गृह्णन्नार्धयेंदुभाभ्यां नर्ध्येताध्वर्यवे च यजंमानाय च यद्ध्येंदुभाभ्यांमृध्येतानंवानं गृह्णाति सेवास्यर्धिर्हिरंण्यम्भि व्यंनित्यमृतं वे हिरंण्यमायुंः प्राण आयुंषेवामृतंम्भि धिनोति शतमानं भवित शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुंष्येवेन्द्रिये प्रतिं तिष्ठति॥ (३७)

प्रजापंतिर्देवेभ्यों युज्ञान्व्यादिश्रथ्म रिरिचानोंऽमन्यत् स युज्ञानार् षोडश्घेन्द्रियं वीर्यमात्मानंमभि समंक्खिदत् तथ्योडश्यंभवन्न वै षोंडशी नामं यज्ञौंऽस्ति यद्वाव षोंडशङ्

स्तोत्र ९ पोडश ९ शस्त्रं तेन पोडशी तथ्योडशिनः पोडशित्वं यथ्योडशी गृह्यतं इन्द्रियमेव

तद्वीर्यं यजमान आत्मन्धेत्ते देवेभ्यो वै सुंवर्गो लोकः (३८) न प्राभवत एतः षोंड्शिनंमपश्यन्तमंगृह्णत् ततो वै तेभ्यः सुवर्गो लोकः

प्राभवद्यथ्योड्शी गृह्यते सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्या इन्द्रो वे देवानामानुजावर आसीथ्स प्रजापित्मुपाधावत्तस्मां एतः षोड्शिनं प्रायंच्छत्तमंगृह्णीत् ततो वे सोऽग्रं देवतानां पर्येद्यस्यैवं विदुषः षोड्शी गृह्यते (३९)

अग्रमेव संमानानां पर्येति प्रातःसवने गृह्णाति वज्रो वै षोंड्शी वर्ज्ञः प्रातःसवनः स्वादेवैनं योनेर्निर्गृह्णाति सर्वनेसवनेऽभि गृह्णाति सर्वनाथ्सवनादेवैनं प्र जनयति तृतीयसवने पशुकांमस्य गृह्णीयाद्वज्रो वै षोंड्शी पृशवंस्तृतीयसवनं वज्रेणैवास्मै तृतीयसवनात्पृशूनवं रुन्थे नोक्थ्ये गृह्णीयात्प्रजा वै पृशवं उक्थानि यदुक्थ्ये (४०)

गृह्णीयात्प्रजां पुशूनंस्य निर्देहेदतिरात्रे पुशुकांमस्य गृह्णीयाद्वज्रो वै षोंडुशी वर्ज्रेणैवास्मैं पुशूनंवरुध्य रात्रियोपरिष्टाच्छमयत्यप्यंग्निष्टोमे राजन्यंस्य गृह्णीयाद्यावृत्कांमो हि राजन्यों यजंते साह्र पुवास्मै वर्ज्ञं गृह्णाति स एनं वज्रो भूत्यां इन्द्धे निर्वा दहत्येकविष्श स्तोत्रं भंवति प्रतिष्ठित्यै हरिवच्छस्यत् इन्द्रस्य प्रियं धामं (४१)

उपाँप्रोति कनीया स्मि वै देवेषु छन्दा इस्यास् अयाया इस्यस्रेषु ते देवाः कनीयसा छन्दंसा ज्यायश्छन्दोऽभि व्यंश स्मन्ततो वै तेऽस्रेगणां लोकमंवृञ्जत् यत्कनीयसा छन्दंसा ज्यायश्छन्दोऽभि विश स्मिति भ्रातृं व्यस्यैव तल्लोकं वृंद्के षड्क्षराण्यति रेचयन्ति षड्वा ऋतवं ऋत्नेव प्रीणाति चत्वारि पूर्वाण्यवं कल्पयन्ति (४२)

चतुंष्पद एव पृश्ननवं रुन्धे द्वे उत्तरे द्विपदं एवावं रुन्धेऽनुष्टुभंम्भि सम्पादयन्ति वाग्वा अनुष्टुप्तस्मांत्प्राणानां वागुंत्तमा संमयाविषिते सूर्ये षोड्शिनः स्तोत्रमुपाकंरोत्येतस्मिन्वे लोक इन्द्रों वृत्रमंहन्थ्साक्षादेव वज्रम्भ्रातृंव्याय प्र हंरत्यरुणिषशङ्गोऽश्वो दक्षिणैतद्वै वज्रंस्य रूप समंद्ये (४३)

लोको विदुर्षः षोड्शी गृह्यते यदुक्थ्ये धार्म कल्पयन्ति सुप्तचंत्वारिश्शच॥———————————————[११] सुवर्गाय यहाँक्षिणानिं समिष्टयुज्श्य्यंवभृथयुज्श्षे स्फोनं प्रजापंतिरेकादृशिनीमिन्द्रः पत्निया प्रन्तिं देवा वा इन्द्रियं देवा वा अदाँन्ये

देवा वै प्रवाहुंक्युजापंतिर्देवेभ्यः स रिरिचानः पोंडशुधेकांदश॥११॥

सुवर्गायं यजति प्रजाः सौम्येनं गृह्णीयात्प्रत्यश्चं गृह्णीयात्प्रजां पुश्त्रिचेत्वारिश्शत्॥४३॥

सुवुर्गाय वर्ज्रस्य रूप॰ समृंद्धौ॥

हरिः ॐ॥

॥कृष्ण-यजुर्वेदीय-तैत्तिरीय-संहितायां षष्ठकाण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः॥६-६॥